

Elin Svensson, Kvalitetsutvecklare
Tfn: 0345 – 182 26
E-post: elin.svensson@hylte.se

2020-09-30

Omsorgsnämnden
2020 ON0093

Ärendebeskrivning - Svar till revisionens granskning - styrning och uppföljning av verksamheten

Redogör för hur nämnden styr och följer upp verksamheten?

Kommunens styrmodell är ett viktigt stöd i arbetet för att uppnå god ekonomisk hushållning. Styrmodellen kan betraktas som ett signalsystem som både vägleder och styr kommunen mot god ekonomisk hushållning. Hylte kommuns styrmodell bygger på resultatstyrning. Resultatstyrning betyder förenklat att politiker styr kommunen utifrån uppsatta mål och kvalitetsnivåer för kommunens verksamheter. Resultatstyrning är en del i kommunens förbättringsarbete. Genom att mäta, följa upp och jämföra det egna resultatet med andras blir det möjligt att identifiera framgångar och utvecklingsområden. Det ger erfarenheter som används för att utveckla kommunens verksamhet mot ökad kvalitet på service och tjänster.

Nämnderna styr inom sitt ansvarsområde och anpassar kommunfullmäktiges mål, grunduppdrag och ekonomiska ramar till sin egen verksamhet. Detta genom att varje nämnd mäter grunduppdraget på sin nivå genom de nyckeltal och kvalitetsnivåer som fastställts av fullmäktige men även genom ytterligare nyckeltal med kvalitetsnivåer som nämnden själv vill komplettera med, t ex Serviceåtaganden.

Nämnden bryter även ner de mål som fullmäktige beslutat om till specifika, årsvisa delmål. Nämnden kan också ta egna initiativ och formulera egna mål utöver de som kommunfullmäktige har angett. Målen ska alltid kunna mätas och följas upp vilket betyder att det ska finnas nyckeltal med målnivåer till dem.

Under året arbetar verksamheterna regelbundet med uppföljning och analys som presenteras för nämnden. Förutom bokslut och delårsbokslut arbetas en resultat- och ekonomisk plan (REP) fram. Verksamheterna arbetar också löpande med internkontroller genom att upprätta risk- och väsentlighetsanalys, internkontrollplan och uppföljningar av dessa. Uppföljning sker i samband med bokslut och delårsbokslut. Verksamheterna presenterar även en kvalitetsberättelse som följer upp och analyserar nämndens nyckeltal och kvalitetsnivåer.

Redovisa vilka eventuella åtgärder som vidtagits med anledning av bristande måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi) eller följsamhet mot lagkrav?

Avvikelse inom omsorgskontorets verksamheter rapporteras i verksamhetssystemet Treserva (avvikelse enligt HSL, SoL, LSS). Avvikelsen hanteras och följs upp på vård- och planeringsmöten eller andra verksamhetsträffar (VOP) eller annan verksamhetsträff där man utreder, diskuterar, analyserar och dokumenterar orsakerna till den inträffade händelsen samt bestämmer lämpliga

åtgärder. En internutredning inleds vid anmälningar enligt lex Sarah eller lex Maria. En sammanställning av avvikelserna redovisas årligen för omsorgsnämnden i Patient och säkerhetsberättelsen samt i Kvalitetsberättelsen. Omsorgsnämnden informeras löpande om avvikelser som faller under lex Sarah och lex Maria.

Tillbud och arbetsskador inom omsorgskontorets verksamheter anmäls i KIA (Kommunernas Informationssystem för Arbetsmiljö). Omsorgskontoret rapporterar och följer upp sammanställningen av tillbud- och arbetsskador i KIA till omsorgsnämnden två gånger per år. Fackliga samverkansgrupper, omsorgskontorets enhetschefer samt verksamheterna ska ta del av sammanställningen och föra en dialog om hur det systematiska arbetsmiljöarbetet kan kvalitetssäkras, genom att förebygga tillbud och skador i verksamheterna.

Synpunkter och klagomål från allmänheten (omsorgstagare, närstående, medborgare) på den vård och omsorg som ges är en betydelsefull del i kvalitetsarbetet. Inkomna synpunkter diarieförs av nämndsekreterare och besvaras av berörd verksamhet. En sammanställning av inkomna synpunkter redovisas årligen för nämnden.

Hur arbetar nämnden med internkontroll, görs årliga riskbedömningar? Vilken är nämndens samlade bedömning av internkontrollen? Vilka eventuella åtgärder har vidtagits som resultat från föregående års uppföljningar?

En internkontrollplan ska upprättas enligt internkontrollreglementet antagen av Kommunfullmäktige 2011-12-15 § 92. Lokala riktlinjer och rutiner ska utformas för att säkerställa att kommunens nämnder upprätthåller tillräcklig intern kontroll för att bedriva en kvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet av hög kvalitet som lever upp till givna uppdrag och satta mål. Omsorgsnämnden ska årligen i samband med bokslut, patientsäkerhetsberättelsen och kvalitetsberättelsen rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till Kommunstyrelsen.

Nämnden upprättar årligen en risk- och väsentlighetsanalys med syfte att identifiera eventuella omständigheter som kan utgöra risker i verksamheten. Risk- och väsentlighetsanalysen ligger sedan till grund för den internkontrollplan som antas av nämnden. Nämnden har en regelbunden uppföljning av internkontrollplanen och vid behov fattas beslut om åtgärder.

Med anledning av rådande pandemi, Covid-19, har uppföljningen av internkontrollplanen och dess åtgärder flyttats till hösten 2020. Internkontrollplanen för 2019 innehöll åtgärder kopplade till rekrytering och åtgärder kopplade till antal icke verkställda beslut inom bostad med särskild service.

Har nämnden beslutat om delegationsordningen och hur säkerställer nämnden att delegationsordningen efterlevs?

Omsorgsnämnden beslutar om delegationsordningen. En sammanställning av beslut tagna på delegation redovisas vid varje nämndsmöte.

Vilka är verksamhetens kritiska/väsentligaste processer?

Rekrytering av nya medarbetare och kompetensförsörjning är stora utmaningar inom vård- och omsorgsverksamheterna. Personalsituationen blir alltmer ansträngd och det är svårare än tidigare att rekrytera medarbetare inom alla yrkeskategorier. Under sommarperioden 2020 var ca 43 % av

omsorgskontorets vikarier utbildade och oerfarna inom yrkesområdet för omsorgsassistenterna, undersköterskor och vårdbiträden. Bristen på medarbetare inom omsorgsverksamheterna, alla yrkeskategorier, är ett stort nationellt problem som ökar i takt med stora pensionsavgångar, kopplat till allt färre vill arbeta inom vård- och omsorgsyren. Attraktionskraften för att jobba i välfärden måste öka och många fler behöver välja att utbilda sig inom vård- och omsorg. De kommande åren (2019-2030) kan man se en kraftig ökning av antalet äldre (80+) i Hylte kommun samtidigt som antalet personer i arbetsför ålder minskar (20-64 år). Ökningen kommer att innebära en ökad efterfrågan på välfärdstjänster samtidigt som kommunen står inför stora pensionsavgångar och ett minskat intresse för utbildning inom området. För att kunna möta den demografiska utmaningen och det ökade vårdbehovet krävs en satsning på välfärdsteknik. Det är av största vikt att omsorgsnämnden får den budget som krävs för att möta dessa behov.

Hur ser nämnden på samverkan? Fungerar samverkan med nämnder och förvaltningar, är ansvar och roller tydliga?

Samverkan ska genomsyra hela verksamheten och Hylte kommun eftersträvar öppenhet, dialog, medledarskap och delaktighet. Det sker en god samverkan mellan de olika nämnderna. Omsorgskontoret samverkar t ex kontinuerligt med Kultur och Folkhälsokontoret, som också har ansvar för socialtjänst. Målet är att frågor ska hanteras där de hör hemma enligt linjeorganisationen och så nära den verksamhet och de medarbetare som berörs. Hylte kommun har styrkan i att vara den lilla kommunen med korta beslutsvägar. Ansvar och roller är tydliga.

Verksamhetens styrkor, svagheter och utmaningar (kort och lång sikt)?

Verksamhetens styrkor kan sammanfattas i korta beslutsvägar, öppenhet, medledarskap och delaktighet.

En svaghet och utmaning är att kunna konkurrera med intill liggande kommuner vad gäller kompetensförsörjning.

Hylte kommun står inför stora utmaningar i form av ökade behov samt högre krav och förväntningar på kvalitet och service (se även svar kritiska processer).

Planeras det för några organisationsförändringar närmsta tiden?

Det finns inga planerade organisationsförändringar inom den närmaste tiden.

Hur har Covid-19 påverkat verksamheten och vilka konsekvenser, utifrån både verksamhet, personal och ekonomi? Vilken uppföljning har skett till nämnden?

För att förhindra smittspridning och skydda känsliga grupper som äldre och multisjuka i Hylte kommun har omsorgsnämnden beslutat om stängning av dagverksamheterna på särskilt boende, dagverksamheten i Unnaryd, mötesplatser inom frivilligverksamheten, daglig verksamhet LSS samt dagverksamhet för människor med psykisk funktionsnedsättning. Omsorgsnämnden beslutade även att avråda anhöriga/närstående från besök på bostad med särskild service enligt LSS.

Omsorgsnämnden har i september beslutat att verksamheterna som hittills varit stängda ska öppnas utifrån upprättade handlingsplaner.

Regeringen beslutade i september att inte förlänga besöksförbudet på särskilt boende. För att förebygga smittspridning följer omsorgskontoret föreskrifter från socialstyrelsen och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten.

Medarbetare har uppmanats att stanna hemma vid minsta förkylningssymtom, vilket har bidragit till att sjukfrånvaron har ökat i verksamheterna. Karensdagen vid sjukfrånvaro har plockats bort och medarbetaren ansöker själv om ersättning från Försäkringskassan. Sjukintyg krävs först efter 21 dagars frånvaro. Medarbetare från de stängda verksamheterna har fått arbeta i övriga verksamheter genom att täcka upp sjukfrånvaro och behovet av extrapersonal. Under mars- juni var den totala sjukfrånvaron för alla medarbetare 12,53 %. Sjuklönekostnaden har ökat med ca 47 % i jämförelse med samma period 2019. Kostnader för fyllnad- och övertid har också ökat med ca 23 % i jämförelse med samma period 2019. Ökningen av kostnader kopplas till Covid-19.

Covid-19 har även haft påverkan på medarbetarnas arbetsmiljö då de måste arbeta i skyddsutrustning till skydd för omsorgstagare och sig själva. Skyddsutrustningen har upplevts vara varm och tidskrävande. Det har även funnits en oro bland medarbetarna kopplat till Covid-19.

Arbetsbelastningen har också påverkats av nya städrutiner för att minska smittspridningen. Covid-19 har också inneburit en ökad kostnad vad gäller skyddsutrustning och övrigt sjukvårdsmaterial.

Uppföljning till nämnden har skett kontinuerligt genom information till ordförande samt genom information på nämndsmöten.

Hur säkerställer nämnden att åtgärder vidtas utifrån tidigare genomförda revisionsgranskningar?

Nämnden för alltid en dialog och säkerställer att eventuella åtgärder vidtas genom uppföljningar.